

TYÖ- JA HENKILÖSTÖTURVALLISUUS

TYÖTURVALLISUUDEN MERKITYKSESTÄ TARVITAAN YHTEINEN NÄKEMYS

Työturvallisuudella tarkoitetaan sitä, että työpaikalla huolehditaan asianmukaisesti fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista työoloista. Työn tekeminen on mielekästä, palkitsevaa ja tuottaa tulosta, kun työympäristön turvallisuudesta, työyhteisön toimivuudesta ja työn kuormittavuudesta pidetään huolta, jolloin puhutaan hyvästä työhyvinvoinnista.

Aina työ ei tapahdu omissa tiloissa, ja työtehtävät saattavat sisältää paljon matkustamista. Nämä erityistilanteet on otettava huomioon.

Työsuojelun yhteistoiminnan tulisi olla aktiivista, säännöllistä sekä tavoitteellista ja pohjautua hyvään yhteistyöhön.

Työterveyshuoltoa olisi hyödynnettävä aktiivisena toimijana terveyden ja työkyvyn edistämiseksi ja säilyttämisessä; se tuo tietoa ja opastaa työkyvyn tukemisessa sekä terveydellisten riskien arvioinnissa.

Vaikka työturvallisuus on lähtökohtaisesti työnantajan vastuulla, tulee työnantajan ja työntekijöiden toimia yhteisvastuussa ja jokaisella työntekijällä on velvollisuus noudattaa työnantajan ohjeita.

HENKILÖSTÖ MUKAAN OHJEIDEN LAADINTAAN

Kulttuuri on syvällä organisaatiossa ja se syntyy, kun opitaan tunnistamaan hyvät toimintatavat, juurrutetaan ne arkipäivän toimintaan ja vaikutetaan tätä kautta myös uskomuksiin. Uskomukset ja virheelliset oletukset voivat olla sitkeitä ja vaikuttaa yllättävän paljon jokapäiväiseen elämään. Haastetta lisää vielä poisoppimisen vaikeus.

Kun riskitekijät tunnistetaan ja niihin kohdistuvat toimenpiteet mitoitetaan oikein, koko henkilöstöllä on pitkälti samanlainen käsitys turvallisuuden merkityksestä ja tasosta. Toimenpiteitä on silloin helppoa noudattaa eikä niitä koeta omaa toimintaa häiritsevinä. Mitä suurempi ero on henkilöstön kokemassa turvallisuuden tarpeessa ja organisaation asettamassa turvallisuustasossa, sitä heikommin henkilöstö noudattaa annettuja ohjeita tai toimintatapoja.

Henkilöstö on hyvä ottaa mukaan laatimaan turvallisuusohjeita, sillä heillä on yleensä konkreettinen näkemys oman työnsä riskeistä. Osallistuminen auttaa myös siinä, että turvallisuusohjeet omaksutaan entistä paremmin oman työn osaksi.

Turvallisuusohjeiden tulisi olla mahdollisimman selkeitä ja helppolukuisia, jotta henkilöstöllä riittää kiinnostusta niihin perehtymiseen. Lisäksi tarvitaan koulutusta.

KONKREETTISIA TOIMIA TYÖTURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

- Määritä työturvallisuuden ja turvallisuuskulttuurin toiminta- ja kehittämismuutokset ja varmista, että ne ovat kaikkien tiedossa.
- Perehdytä ja kouluta jokainen työntekijä riittävän kattavasti työtehtäviinsä.
- Anna positiivista palautetta/palkitse hyvästä työturvallisuustoiminnasta, sillä se motivoi työntekijöitä jatkamaan samalla tavalla.
- Analysoi työyhteisön kanssa vaara- tai läheltä piti -ilmoitukset, kiteytä opit ja kehitä toimintaa.
- Tuota selkeät kyltit ja ohjeet turvallisesta työstä, sillä ne luovat jatkuvaa mielikuvaa turvallisuudesta ja pitävät mahdolliset vaaratilanteet työntekijöiden mielessä.
- Huolehdi jatkuvasti siisteydestä, mikä helpottaa turvallisen työn tekemistä.
- Hyödynnä työfysioterapeutin osaamista löytämään ergonomisesti kestävämpiä työratkaisuja.
- Laadi tarkistuslista eli checklist työn turvalliseen aloittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että jokainen työvaihe ymmärretään riskeineen eikä samanaikaisesti olla suorittamassa muualla häiritsevää työtä.
- Luo matkustusohjeet turvalliseen matkustamiseen sekä työskentelyyn työpaikan ulkopuolella.
- Toteuta työturvallisuuskävelyitä mahdollisten työyhteisön turvallisuuspuutteiden löytämiseksi. Johdon esimerkki tässäkin vahvistaa turvallisuuskulttuurin rakentamista.

Mikäli henkilöstö ei saa asianmukaista koulutusta, on turha vaatia sen paremmin työkoneen kuin turvallisuusohjeidenkaan hallitsemista.

Organisaatio on ajoittain tarve viestittää turvallisuustilanteestaan ulospäin, esimerkiksi viranomaisille. Tätä varten tarvitaan selkeää asioiden dokumentointia, mikä toimii myös sisäisen kehittämisen työkaluna.

TUNNISTA VAARATILANTEET, MÄÄRITTELE VASTUUT

Työturvallisuuden edistäminen perustuu hyvään suunnitteluun. Tarvitaan sekä työympäristön kehittämistä että ihmisten käytöksen ymmärtämistä ja ohjailua. Ihmisten toimintaa suhteessa työympäristöön on otettava huomioon joustavasti. Tapaturmat eivät tapahdu sattumalta, vaan niiden taustalla on syitä, joihin voidaan puuttua.

Työturvallisuuden kehittämisessä lähtökohtana on riskien arviointi. Työturvallisuutta voidaan edistää myös tutkimalla tapaturmien ja vaaratilanteiden syitä ja oppimalla niistä.

Vaaratahtumien raportointi ja huolellinen käsittely auttaa, jotta korjaavia toimenpiteitä pystytään kohdistamaan oikeisiin asioihin. Menettelyn tavoite ei saa olla syyllistävä, vaan sen avulla pyritään estämään vastaavat tilanteet tulevaisuudessa.

Johtaminen on työturvallisuusjohtamisessa keskeistä, ja johdon toiminta vaikuttaa ratkaisevasti yrityksen turvallisuuskulttuuriin. Johdon sitoutuminen näkyy konkreettisesti esimerkiksi siinä, miten turvallisuusasioita nostetaan esille erilaisissa tilaisuuksissa ja kokouksissa.

Organisaation yhteiset turvallisuustuokit ovat toimiva tapa tuoda ajankohtaista informaatiota koko henkilöstölle. Turvallisuustuokioissa voidaan käydä läpi myös raportoituja läheltä piti -tilanteita sekä joko omassa tai vertaisyrityksessä tapahtuneita onnettomuuksia.

TURVALLISUUS LUO TULOSTA

Työntekijät valitsevat työyhteisöjä, joissa on turvallinen ja hyvä työilmapiiri. Turvallinen ja välittävä työyhteisö on siis maineen kannalta tärkeä, mutta työturvallisuuteen satsaaminen on kannattavaa myös taloudellisesti. Sairaspoissaolot tulevat työnantajalle kalliiksi ja voivat aiheuttaa pahimmillaan liikevaihdon menetystä. Menetyks voidaan estää ylitöillä tai ostopalveluilla, jolloin liikevaihto ei pienene, mutta ylimääräisiä kustannuksia syntyy.

Kasvu ja kannattavuus ovat yhteyksissä hyvään työilmapiiriin, mutta yhtä lailla ilmapiiri vaikuttaa työturvallisuuteen. Hyvä työkäyttö ja välittävä ilmapiiri kannustavat koko työyhteisöä huolehtimaan työturvallisuudesta.